

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	6 frt — kr.
Negyedévre	1 50 »
Helyben na. noz. átvéve:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 frt — kr.
Válókra postán átvéve:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 50 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétévi és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadásra vagy megőrzésére nem vállal közt.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 k.

NAGYVÁRAD, jan. 23.

Az aninai lázadás.

Magyarországnak egyik legszebb vidékén, melyet nem sok tulzással »magyar Semering«-nek szokás nevezni, napok óta sztrájkol 5000 munkás, sőt az elégedetlenség már lázadásban tört ki.

Tisza Kálmán még mint miniszterelnök azt mondta, hogy nálunk Magyarországon nincs munkáskérdés. Bánffy azzal egészítette ki ezt a platói bölcseségre valló államférfiui nyilatkozatot, hogy ő nem ért hozzá. Így ezután nem is tesznek semmit a társadalmi béke megóvásáért. Néhány ideális lelkű tudós foglalkozik a nagy problémával, azok közül is azok, akik kormánykörökben is befolyással bírnak, minden teendőt a társadalomra akarnak hárítani, — mint tegnap hallottuk Földes Béla felolvasásából. Ezalatt pedig ipari- és mezőgazdasági munkások közt egyaránt terjed a szocializmus, az elégedetlenség, itt-ott pedig már lobbot vet annak tüze.

Az aninai lázadás nemcsak azért érdemi megfigyelésünket, mert ennél nagyobb sztrájk még eddig nem volt Magyarországon, hanem még inkább azért, mert olyan vidéken tört ki az elégedetlenség, ahol aránylag jó sorsuk van a munkásoknak.

Egy éve sincs még, hogy megjelent dr. Gaál Jenő miniszter tanácsosnak nagy feltűnést keltett munkája a társadalmi békéről. Ez a becses adatokat tartalmazó könyv a következőkben ismerteti az osztrák-

magyar államvasutak uradalmában, bányáiban és gyáraiban alkalmazottak helyzetét:

Az osztrák-magyar államvaspálya társaság délmagyarországi birtokain létező iparvállalatok munkásai is mindent élveznek, a mit a munkaadótól méltányosan csak kívánni lehet. *Jutányos és jó elhelyezés, nyugbér, fogyasztási egylet, iskola, óvoda s mindez megfelelő minőségben és mennyiségben van Resiczán, Aninán, Oraviczán.*

A társulattól tüzetes adatokat is kaptam e részben, melyek igen becsesek, de kár, hogy a magyar iparvállalatokra vonatkozó némielyike nincsen elkülönítve az osztrák vasutvonalakon alkalmazott munkásokétól.

Az osztrák-magyar államvasutársaság munkásai és szolgazemélyzete számára 1860-ban létesített egy nyugbér- és segélyző-intézetet a melyhez a társaság önkéntes évi adakozásokkal járul. Ezen adakozások az intézet keletkezése óta 1894. év végéig 2.845.977-71 frtra rugtak.

A segélyző intézet, melynek összes tagjai a társaság magyarországi uradalmán állanak alkalmazásban, 1894-ben 16714 tagból állott. A társaság osztrák és magyarországi személyzete számára fennálló közös nyugbérintézet összes tagjainak száma 1894. év végén 11120 volt.

Ugyanazon évben járultak a tagok a segélyző alaphoz 66.222-21 frttal, a nyugbér-alaphoz 237.570-71 frttal. Ugyancsak 1894-ben 96.800-33 frtnyi segély és 551.492-51 frt nyugbér lón kifizetve, mely összegekben egyéb költségek is befoglaltatnak.

A nyugbér- és segélyző-intézet fennállása óta 1894. év végéig az összes költségek tettek a segélyzőalaphoz 6.584.712-04 frtot, a nyugbér-alaphoz 8.610.887-51 frtot. A nyugbér-alap vagyona 1894. december 31-én 1.700.842-71 frt volt.

A betegek és sérültek felvételére és ápolására Resiczán és Aninán egy-egy kórház építettett; az egészségügyi szolgálatot az egyes ipartelepeken 13 orvos végzi. Szintoly jótékony intézkedések által gondoskodtak a tisztviselőkről is. A társaság összes tisztviselői számára 1865. január 1-én egy

nyugdíjintézetet alapított, a melynek vagyona 1894. év végén 4.150.812-93 frtot tett. *A társaság ezen intézet alapjához annak létesülésétől kezdve 1894. év végéig összesen 2.928.088-41 frt rendes önkéntes adakozással járult, és ezenfelül 1.814.361-00 frt rendkívüli segélylyel adakozott.* A nyugdíjintézet jelenleg 1710 taggal bír; nyugdíjat élvez 1030 egyén, és pedig 327 férfi, 368 özvegy és 335 gyermek, kiknek nyugdíjösszege 1894. évben 769.997-95 forintra rugott.

A társaságnak védnöksége és támogató részvétele alatt áll továbbá az 1864. évben tisztviselők kezdeményezésére az állandóan alkalmazott *tisztviselők és szolgák hátramaradottjai részére létező segélyző-egyesület*, melynek célja, a tagok hátramaradottjainak 1000 frt, 500 frt és 250 frt segélyösszegeket biztosítani, melyek első sorban betegségi és temetkezési költségek fedezésére szolgálnak, másod sorban pedig azon rendeltetéssel bírnak, hogy a családfő elhalálása folytán a hátramaradottakra beálló szorultabb anyagi helyzetén némileg könnyítsenek.

Ezen egyesületnek vagyoni állapota 1894. dec. 31-én 1.461.873-61 frt, a tagok száma 6835 s a biztosított segélyek összege 5.688.775-00 frt volt.

Az egyesület létesítése óta 2571 elhalt után a hátramaradottaknak összesen 1.934.941-00 frt fizetett ki; azonkívül az egyesület betegség vagy egyéb kedvezőtlen viszonyok által szorultságba jött tagjainak kölcsönököt adott, a melyek összege több mint 5.000.000 frtot tesz és a melyek által az illetők meg lettek mentve attól, hogy esetleg uszorisok kezébe kerüljenek.

A társaság a szegényebb sorsu személyzet tanulói fiainak segélyezésére *ösztöndíjakat* engedélyez és magyarországi műveiben raktárakat állított fel, melyek élelmi szereket és egyéb *fogyasztási cikkek* nagyban és jó minőségben beszerezvén, azokat a társasági munkásoknak a *beszerzési árak mellett* átengedik, mely intézkedés a helyi kereskedők árára is befolyást gyakorol.

Végre megemlítendő még, hogy a társaság sok *munkásházat* épített, a melyeknek egy része *idővel a munkásoknak eladatott.* Azonkívül a társaság házépítés céljából tetemes összeg *előle-*

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Elveszett a szívem.*

Elveszett a szívem
Nem lelem,
Ellopta a tolvaj
Szerelmem.

Egy-kettő! kicsente
A hüvész,
A sok asszony s lány közt
Nyoma vész.

Meg sem is lelem tán
Soha sem,
Vagy nem ott, a kinél
Keresem.

A kézcsoók.

A kézcsoók semmi áron
Még nem szerelmi jel,
Vészjelző a határon,
Hogy itt vigyázni kell.

Egy elhallgatott bók az,
Kér éltet vagy halált;
Egy elhibázott csók az,
Mely ajkat nem talált.

* Zempléni Árpádnak „Új Versekek“ című sajtó alatt levő kötetéből.

Eszmény és jómód.

Irtta: MÉSzkő JOZSEF.

Amint éjfél után levették Blanka fejről a menyasszonyi koszorút, reszkette, zavartan letrört róla egy makart-gyöngyvirágot, azután selyem ruhájának redői közé rejtette el, mi-alatt szemével vizsgálódva körülnézett, vajjon nem kísérte-e őt tekintetével valaki. Nem vett észre semmit.

* * *

Ádventi időszak volt. Az emberek a szép karácsony reményében, korán reggel ellátogatnak az Isten házába — rorátéra. A templom gyertyái mind kigyuladnak ilyenkor, és az égbe meredő kis lángnyelvek bearanyozzák az egész hajót. A tisztelendő úr hangosan éneklé a szt. misét s az orgona, mintha szebben szólna és az örök boldogság országába emeli az embert a kísérő Ave Mária.

Odakünn a széles képű hold mosolyog a fényes hóra, melyre a nap melengető sugara és a derűs éj fagyá ragyogó zománcot vert. Minden fehér, csak fönt a nagy úrben borong némi szürkeség és utca hosszát egyenlőtlen távolságban tüneznek elő fekete alakok.

Róza, az idősebbik Cséry-leány is bejött már a szent hajlékba, itt elmondja reggeli imáját. Mindig szeretett templomba járni.

Az első padban foglalt helyet, egészen a szószék alatt, mert ez a pad az »uraké« a

zavariak mindig üresen hagyják, ha még úgy szorulnak is.

Róza buzgón imádkozik, imakönyvének lapjait rövid megszakításokkal gyorsan hajtja, mire megcsillan az ujján a — jeggyűrű. Soha sem viselt gyűrűt az ujján; ez az első és talán azért nézi kezét minduntalan, elmélázva — hosszosan . . .

Még az Urangyalát imádkozzák el és vége van a hajnali misének.

Az emberek csendes némasággal oszlanak szét a templomajtó lépcsőjénél, némelyek egyedül, mások párosan, hármassával dümmögve sietnek a meleg szobába.

Róza maga megy, föl sem tekint, talán a léptei alatt szerzőgő zuzmara vonja el figyelmét.

Blanka, az ifjabb testvére most ébred már világos napra. A templom hideg, a roráté is korán van, azért nem jár misére.

Blankának is nehéz aranygyűrű övezi, a hymen karjaiba készül ő is — még pedig nagyobb tapintattal, okosabb, mint nővére, Róza. Nemsokára kettős lakodalmat ül a Cséryház.

. . . Blanka jegyeztette a meghívandókat, az első rubrikába Szép Jenőt írta, a zavari jegyzőt. Kiírta a nevet, lassan gondolkozva — és mélyen felsóhajtott.

— Szeretem nagyon; a szerelem elmulik, de nem, soha! Titkon mindég szeretni fogom s amikor tehetem, Jenőt boldogitanom kell. — Eljön-e az esküvőmre? Eljegyzésem óta csak

geket is engedélyezett, miáltal a szorgalmas munkásnak mód nyújtott arra, hogy könnyebben építhessen magának házat.

A társaság magyarországi birtokain a *kegyuri-jogokat* gyakorolja és *azok terheit viseli*, azonkívül pedig az uradalommal együtt átvett több elemi iskolát is tart fenn. A kegyuraság, mely a társaságot 22 helyiségben illeti meg, *24 plebanosra és 4 segédlelkészre terjed ki*.

Az erre vonatkozó személyi illetékek, egyházi szükségletek, építkezés-fentartási költségek és segélyezések a társaságnak 1894-ben összesen 32,632-40 frt kiadást okoztak, míg az 1854. évben, mielőtt az uradalom a társaság tulajdonába ment volna át, ezen költségek csakis 20,032-70 frtra rugtak.

A társaság uradalmának 18 helyiségeiben létező s annak idejében az államtól átvett magyar, német és román iskolákban 1894. évben *50 tanító és 12 tanítónő által mintegy 6000* gyermek nyert oktatást. Ezenkívül a társaság 9 községben magyar-német magániskolákat tart fenn, melyekben 1894-ben 5 tanító és 6 tanítónő működött és kb. 2000 gyermek nyert oktatást.

Tanítói fizetésekre, iskolai kellékekre és iskola-épületek fentartására 1894. évben 55,287-16 frt fordított a társaság részéről, míg ellenben ezen költségek 1854-ben csakis 9,392-24 frtra rugtak.

A fennebb említett iskolákon kívül vannak még Resiczán és Oraviczán egy-egy *állami polgári iskola*, továbbá Resiczán a magyar nyelvterjesztő egyesületnek *egy óvodája és több felkészítési magániskola Resiczán és Stájerlakon*, melyek a társaságtól évenként segélyt nyerne.

A társaság *templomokat és iskolákat saját költségén* épített, több esetben pedig ilyféle építkezésekhez tetemes összegekkel járult.

Ezekből az adatokból az tűnik ki, hogy az aninai munkásoknak nem sok okuk lehetett az elégedetlenségre. De nem is a múlt keserítette el őket, hanem — a jövő.

Asbóth képviselőnek két nap előtt elhangzott nagyhatású interpellációjában nem is a munkások sanyaru helyzetét festette, hanem arra mutatott rá, hogy e vidék bányáiban több szerencsétlenség történik, mint az egész országban együtvéve, mert nincs meg a kellő elővigyázat s az arra hivatott állami közegek nem teljesítik elég szigorúan a felügyeletet. Szemet hunynak — politikai szolgálatok fejében.

Ez a feltűnően sok szerencsétlenség kimerítette a segélypénztárt, melyhez a munkások az utóbbi években már nem 6, hanem 16%-kal járultak; újév óta pedig 20-at követelnek tőlük; a szolgálati évek számát felemelték 30-ról 40-re, az özvegyek nyugdíját pedig leszállították. Ezek a körülmények idézték elő a sztrájkot és a lázadást, melyet csak a csendőrszuronyok tudtak, 12 emberélet árán, némileg lecsendesíteni.

Kétségkívül a lelketlen izgatók keze is belejátszott a véressé vált mozgalomba, — de mi sem keseríti el jobban az embert, mint mikor embertelenül bánnak vele.

Az aninai lázadásnak ma van a váltságos napja: Szombat este kapják ki a munkások heti bérüket. Ugy hallatszik, az igazgatóság enged, talán sikerül kibékíteni a munkásokat. Ez esetben is szolgáljon ez a lázadás figyelmeztetésül az intéző köröknek és kormányférfiaknak. Mert ha itt is ilyen történik, ahol türhetők az állapotok, mi fog történni ott, ahol — mint ugyancsak Gaál írja — rosszból bánnak a munkásokkal, mint az állatokkal!

Majláth gróf püspökjelöltsége.

A »Nemzet« tegnap vezércikk írója úgy tesz, mint az egyszerű cigány: ő kiáltja legjobban: fogjátok meg a tolvajt. Így akarja elfordítani a figyelmet a közoktatásügyi miniszter az erdélyi püspöki-segéd ügyében elkövetett csinyjéről. — Fegyverre szólítja a kormányt az apostoli szentszék ellen. Mintha ez az örököljoggal kinevezését egyedül magának akarná tartani s a magyar királyt abból kiszorítani.

De okos embert ezzel nem lehet félrevezetni s a közoktatásügyi miniszter hibáját el-tüntetni. — Világos mindenki előtt, aki az egyházjoghoz konyit, hogy Lönhart püspök, ha csak egyszerű örököljoggal nem bíró püspöki segédet akart volna, fölszentelhetett volna kánonokjai közül valamelyiket (pl. Fábiant vagy Ujfalusyt) püspökké s mindben rendben van. — Majláthot ilyen egyszerű püspöki-segédnek

Lönhart már csak azért sem kérhette, mert Majláthnak az erdélyi megyében még csak javadalma sincs, úgy, hogy a püspök vagy kénytelen lett volna a püspöki-segédet magából tartani s neki még lakást is adni (ez pedig új teher lett volna a nélkül is megterhelt jövedelmeire) vagy elfogadni, hogy Majláth egészen magán vagyonaiból tartsa fenn magát (ami püspöki méltósághoz és javadalomhoz nem méltó dolog.) De ami a fő, ha nem örökölj jogu püspöki-segéd kinevezéséről lett volna szó, akkor egyáltalában mi köze lett volna hozzá a közoktatásügyi miniszternek, mint a magyar király megbízottjának? Tán az ikoniumi vagy gangrai püspökséget adományozhatta volna oda a magyar királynak?

Kétségtelen azért, hogy Lönhart püspök Majláth Gusztáv gróftól örökölj-joggal kérte püspöki-segédül, Wlassics miniszter pedig felterjesztette őt a király elé erdélyi püspöki segédül örökölj-jog nélkül. Ennek következtében a fiatal gróf nem fogadta el s így most az esetleg már a királytól is aláírt kinevezés az el nem mondott beszédek sorát fogja szaporítani.

Ennyi a gondolkodó ember előtt már ma is világos, a többi pedig nem sokára úgy is ki fog tudódni, mert hiszen igaz a magyar közmondás: könnyebb a hazugot elérni, mint a szánta ebet.

Chlumetzky visszalépése.

Brünnből azt a hírt hozza a táviró, hogy báró Chlumetzky az osztrák képviselőház népszerű és rokonszenves elnöke végleg visszavonul a politikai pályáról és mint azt egy morva újsághoz írt levelében jelzi, ezentul már csak mint a morva tartománygyűlés egyszerű képviselője óhajt szerepelni.

Báró Chlumetzky alacsony sorsból emelkedett a legmagasabb polezra, a báróságot is úgy érdemelte ki magának. Az osztrák képviselőház elnökségét Smolka visszavonulásával 1893. márcziusában juttatta neki a Reichsratnak csaknem egyhangú szavazata. Most hogy ezen előkelő állást odahagyja, megható formában vesznek tőle bucsút politikai barátai és pályatársai. Az osztrák képviselők pártkülönbség nélkül jöttek össze tegnap a képviselőház fogadó termében, hogy tőle elbucszanak.

egyszer találkoztunk, sok szerencsét és tartós boldogságot kívánt. Ez nekem olyan rosszul esett. Talán legyőzte szerelmét, úgy mint én, azért nem tud már mélyen érezni. Befogta azt a forrást, melyből a szerelem szédítő érzése fakad, azért volt olyan száraz, — üresbeszédű és arcából valami hidegség sugárzott felém, amitől én úgy fáztam, hogy a szívem is reszketett. Én azután sirni kezdtem és neki köny csillant meg szemé pilláin, még egyszer megcsókolta homlokomat és kért — összetett kézzel, letérdelt s könyörgött . . . de nem léptem vissza, hanem elővettem zsebemből a jegygyűrűt és ujjamra toltam, mire megszorította kezemet és hirtelen, szó nélkül elment . . .

— Mit írsz megint Blanka? ijesztette föl álmélkodásából Róza, ki már az egyik szobát rendre takarította.

— Izé . . . e . . . é — irok, leírom, hogy kik kapjanak kártyát lakodalmunkra, felelt zavartan Blanka.

A két testvér mindig röviden társalgott, mert foglalatosságaik mellett erre csak kevés időt csiphettek.

Blanka rendszerint ábrándozott, ember-nagyságú tükkörrel toalette-asztalkával, aranyos hálófűtővel, menyeges és drága selyemmel bélelt csipke függönyös ágyról, sok-sok kényelemről . . . Olvasott francia regényeket és használt szépítő szereket. Ime, Blanka minden gondja, dolga.

Róza magára öltötte széles kötényét és odaállt a takarékos tüzhely mellé, hogy özvegy

őreg anyjának házi dolgaiban segítségére legyen.

A pirosító munka festett rózsákat, üdéséget töltött orezáira, hófehér színt bájos nyakára; ez edzette erőre fejlett izmait és adta meg hajlékony tagjainak ruganyosságát, miről Blanka — őh hányszor — irigykedve beszélt.

Róza szintén látott képeleiben valamit, de nem fellegvárat sok uras teremmel és még több eseléddel, ő egy szerelmes férj kis otthonába a családi tüzhely után epedett.

Csak egyet látott és szeretett — a jegy-sét, gyöngéd figyelmével maga iránt, szerelmes szeméit magára irányítva, melyekből életpárjának kívánságait kiolvashatná, azon túl tekintetéből nem jutott semmi, ködös volt minden.

Völegényében csak őt, az embert szerette, az egyszerű gazdatiszt személyében, de Blanka — oh Blanka nem szerette Földes Gézát, csak az anyagi körülményei csalogatták a fiatal földbirtokoshoz.

Elérkezett a kettős nász napja. Blanka völegénye adta hozzá a pazar fényt és az eleganciát, Róza és párja pedig az érzést, így hát semmi sem hiányzott a jó kedvből. . . .

Mézes heteikről Zavaron csak annyit tudtak, hogy a Rózák házába beköltözött a békesség áldás, valódi hamisítatlan boldog élet és az öreg özvegy anyja, Blankát a nagyságos asszonyt pedig elfelejtette mindenki.

* * *

Alkonyat. A zavarai parasztnak a házak

előtti padkán diskurálnak, mert így tették az apáik s talán a régi őseik is minden vasár és ünnepnapon délután, míg az est rájuk nem köszönt; elmondják a hét krónikáját, megcsinálják a buzaárakat és előhozakodnak mindennemű apró és nagy hírrel, mi a napokban történt.

Most éppen azt suttogják, hogy a fiatal jegyző tekintetes ur kimaradt a Cséry leányok menyegzőjéről.

— Talán nem hívták meg, — szól Hordó bátya.

— De'szen én láttam a hosszukabátos vőfélyeket a község házára menni, sugott közbe Örzse asszony.

— Az ám, ki is kísérte őket a tekintetes ur egész az utcára — mondja Éber, az éjjeli őr — de a lakadalmas éjszakán mindig lámpavilág pislogott a jegyző ur ablakában.

Lassan beesteledik és sötét-szürke fátyol fűdi be a mindenséget. Kihal az egész falu, csak az utca nádfedeles házai bámulnak némán ablakaikkal a poros utra. Semmi sem zavarja az éj monoton esendjét.

Szép Jenő, a fiatal jegyző virraszt, ébren van még éjfélkor is. Leül íróasztalához, bemártja tollát, de aztán újra leteszi; sok az elintézni valója, de nem képes dolgozni. Majd fölemelkedik székéről, egyszer-kétszer végig sétál a sepretnen padlón, majd megint fölhajt egy pohár vizet, mert szomjazik, forróságot érez, feje zug és fáj a toroka.

— Tudom hogy szeret még most is, még jobban tudja ő az én állhatatos szerelmemet,

Ezek nevében gr. H o h e n w a r t vett meleg bucsut a szeretett elnöktől. Az emlékül átnyújtott aranycsengő igen díszes műremlék s lap is la z u l i talapzaton nyugszik.

Tisztelegtek ezenkívül Chlumetzky-nél bucsuzója alkalmából a parlamenti gyorsírók és hírlapírók is, kiknek az ünnepelt megleghangú köszönetet mondott támogatásukért.

Ugy látszik, hogy H o h e n w a r t h joggal mutatott rá beszédében arra, hogy A u s z t r i a egy új politikai aera kezdetén áll. Nálunk is ilyen jelenségek közt történt Péchy Tamás távozása az elnöki székből.

Succedunt novi, veteres emigrate coloni!

Nagyvárad város képviselői 1848—1896.

Figyelmeztetve lettem, hogy Biharvármegye képviselőinek megírása (megjelent e lapok karácsonyi mellékletén) nem teljes, ha nincs megírva Nagyvárad város képviselőinek névsora is. Igaz; eddig vártam, hogy majd akad hivatottabb annak megírására; nem akadt, — megírom hát a hogy tudom.

Nagyvárad város a rendi országgyűlésekre nem küldött követet. Nem volt szabadkirályi város s így nem birt követségjoggal. Az 1848-ki törvény adta meg a jogot egy képviselő küldésre. Első választása arról tanuskodott, hogy a jogot megérdemelte. Képviselője volt:

S z a c s v a y Imre. Atyja a koldusápoló intézet felügyelője volt. A fiatal Szacs vay ügyvédi oklevelet nyervén, közpályára lépett s tehetségét az ellenzék szolgálatára szentelte; az ifjabb generációnak a vármegyében ő volt a legtehetségesebb tagja. Megnyerő külseje, csengő hangja őt a legjobb szónokok közé emelte, nem egyszer hallottam szónoklatát Kossuthéhoz hasonlítani.

Szegény ember volt; akkor még az ügyvédi iroda nem sok jövedelmet hozott; a régi Posta-sikátorban lakott, ahol most a Rózsa-bokor van, ott egy disztelen deszka palánk volt beljebb az utcában volt egy kis háromablakos nádfedeles ház; itt lakott Szacs vay; a ház már nem áll; a kegyelet megkívánná, hogy ez a hely megjelöltessék.

1848. tavaszán képviselővé választott; ez

volt veszte. A Ház ismerve tehetségeit jegyzővé választotta, mint ilyen irta alá ő báró Perényi Zsigmond és Almási Pállal együtt az 1849. április 14-én kelt függetlenségi nyilatkozatot; ezért ugyanazon év okt. 24. Perényivel együtt a kasztófán halt meg; Almási kimenekült.

Szacs v a y Árpádon fogták el; ő Aradtól nem Orsova felé menekült, hanem Várad felé tartott és mint akkor hirlett, O l a j István be-sugása folytán elfogták, erősen megvasalva hozták Váradra, innét vitték Pestre; megérdemelné Nagyváradtól, hogy nevét megörökítse.*

L u k á c s György az 1848-iki rövid országgyűlésen képviselte a várost. Ugy mint Szacs vay, ő is az ellenzék fiatal gárdájához tartozott, de szerencsésebb volt nála.

Neve leginkább a véres decemberi gyűlésen lett ismertté. Egyszerre jelentkezett szó-lásra B e l i c z a y v a l; az adminisztrátor ennek adta a szót, mire két óra hosszat zugott a teremben: »Beliczay, Lukács«. Lehet, egyszer ezt is leirom, ha akad a ki nyomdafestéket veszteget reá.*

Mikor az alkotmányos élet újra föllendült, Lukács polgármesternek választott; Tiszamint belügyminiszter, ismerve tehetségét miniszteri tanácsosnak vitte, majd belügyminiszteri állam-titkár lett; néhány éve halt meg Budapesten s Nagyvárad városa fényesen temette el első alkotmányos polgármesterét.**

Utóda lett a képviselőségben T o k o d y Ágoston; 1865-ben még Lukács választott képviselővé, de később lemondván, következett Tokody, ki rövid ideig képviselte a várost: családjában egyedül ő volt ellenzéki. 1848-ban az ugynevezett, de nagyon szelid vészbiróság tagja volt, forradalom után egy ideig raboskodott, meghalt a 80-as években.

1869-ben G y ö r f y Gyula, tehetséges fiatal ügyvéd, az ellenzéki »Bihar« szerkesztője lett a város képviselője. Igyekezett volna szerepelni, de zilált vagyoni helyzete akadályozta, e miatt volt a generállal kellemetlensége, mire leköszönt s ügyvédi irodákban dolgozott, fiatalon a 70-es évek végén halt meg.

* Szobrára már jelentékeny összeg van a város pénztárában.

** Szívesen! Szerk.

T e l e s z k i István három cykluson át képviselte a várost. Szintén tehetséges ügyvéd volt, 1875-ben ő is Tiszát követve fuzionált, az 1878-diki választásnál ellenjelöltje S z i l á g y i Dezső volt, a szavazatok egyenlő számmal voltak, második választás lett szükségessé, de akkorra már Szilágyit Pest-Józsefváros választotta meg, tudva volt, hogy arról le nem mond, így győzött Teleszki.

A képviselőházban mint jogász tünt föl s így lett igazságügyminiszteri államtitkár; 1878. után Váradon nem lépett föl s egy ideig kerület nélkül volt, de Ugocea vármegyében, a nagyszőlősi kerület mágurúlván, ott megválasztották; most nyugalmazott államtitkár, nem tudom, ő unta-e meg Bánffy, vagy az őtet?

1881. óta Várad városát T i s z a Kálmán képviseli. Ellenjelöltje mindig van, de többsége biztos, ez Váradon legalább ma nem is lehet máskép.

Tisza népszerűségét nem mint miniszterelnök szerezte, hanem mint ellenzéki pártvezér és kortes; ő nem úgy tett, mint a mostani pártvezérek, nem dikciózott, hanem beült a »Sas«-ba, huzatta a »Vékony deszka kerítés«-t, szóval nem meggyőzni akarta az embereket, de megszerettetni magát; ez sikerült is úgy, hogy a gárda követte s követi a generálist most is tűzön-vízen. Nem annyira az elvet, hanem a személyt tiszteli benne.

Hogy milyen bánásmódja volt, hozok fel reá eseteket, miket most már kevesen tudnak. Van nekem egy jó barátom — nevét elhallgatom — ott mulatott a gárdával a Sasban. Szenvedélye ha mulat, dikciózni; ott is áldomást ivott, de megkívánta azt is, hogy figyelemmel hallgassák. Tisza környezetével beszélgetett, a szónok oda vágott egy savanyu vizes üveget elébe. Nagy volt az indignatio, Tisza nem jött ki sodrából; »csak folytasd kedves nyim, figyelemmel hallgatunk;« így bánt az emberekkel Tisza.

Máskor a Deák-párt fáklás zenét adott jelöltjének Gerlicy bárónak. R i t o ó k Zsigmond volt a szónok, de biz az nem jól ütött ki: szétverték a tisztelgőket. Tisza többet magával a báró Szepesy ház előtt nézte a hecczet, jön az ilyen kérdésekben igen kényes S z u n y o g h Bert: »a generálistnak nem illik

de mit érek vele én s mit ő én velem? Megkötötték frigyüket és Blanka hamisan esküdött, hazudott, mert Földes Gézát egy picit sem szereti, sőt gyűlöli. Eh! vége, nekem nincsenek pusztám, melyekkel Blankát kezemre jászhatam volna, különben is ilyen megvásárolt szerelemnek nem lehet jó vége. Isten veled Blanka — nagyságos asszony! . . .

Eloltotta a lámpát és nyugalomra tért.

. . . Itt van számodra, törtem le koszorú első virágját, szerelmem a tied, csak törvényes neje vagyok, de téged akarok bolgogítani . . . Szeress tovább jó Jenőm . . . nesze, tűzd föl virágodat.

A fiatal jegyző megkövülve állt, Blanka remegő alakja előtt, ereiben megfagyott a vér, ajka vonaglott és nem birt egy szót kiejteni, mit feleljen?

Itt a nyílt mezőn, a buzatenger közepén fűszegélyes dűlőuton száll le kocsijáról hozzá másnak a hitese . . . »Nem! el kell őt utasítanom,« a másik pillanatban eszébe jutott az ő egyetlen Blankája szerelme. »Megölelem . . . megcsókolom . . . kiszívom a lelkét . . . de . . . Ilyen gondolatok cikáztak át szép Jenő velején egy pillanat alatt, de megszedítették és így válaszolt:

— Szeretlek Blanka, de a mi utaink elváltak — miért nem adtad nekem az egész koszorút?!

Sarkon fordult és elment . . .

Az édes anyja.

Irta: DOMOKOS GÁSPÁR.

Szombat délután volt, a kaszárnyában aludt minden. A levegő tele volt álommal és oly nehéz volt, hogy majd lehuzta az embert. A kintinban egy pár altiszt kártyázgatott a korcsmáros bora mellett, a tiszt urak mind kimentek a városba egy kis délutáni udvarlásra. A trombitás az ambituson oly szomorú hangokat csalt ki a réz kürtből, mintha abba akarta volna beleönteni Julesája iránt táplált érzelmeit.

Az önkéntesek megfogták egy kis parázs ferblire és fosztogatták szakadatlan.

Egy valaki azonban a kaszárnyalakók közül nem látszott mindezekkel törődni. Ez Boglár Dénes volt zsebbe tett kezekkel állt az ablak előtt, belebámult abba a folyton hömpölygő hóáradatba, mely mindent nivellálni igyekezett. Hull mindegyre, szakadatlan és elaltatja az egész természetet. Jól esett ennek a bihari fiúnak belenézni abba a nagy hajszába, hol egyik hópehely egy kergeti a másikat, mint mi egymást az életben, aztán a küzdelem végén, szépen elférnek egymás mellett, éppen mint ahogy mi elférünk, ha azt a néhány lábnyi földet ránk hajtják.

Ez a nagy fehérség egész elvakítja szemeit, úgy hogy jóformán nem is látott csak lelki szemével nézte azokat a fantazmagóriákat, miket a fiatal lélek oly szívesen tud csoportosítani.

Látta a Körözs partját, látta a bihari hegyeket, átment a Körözsön, egész addig a kis falusi házig, melynek rozsmaring díszített ablaka oly fájó, de egyszersmind oly kedves neki. Mintha most is látná, hogy azon hajlék a szőke hajtól mintegy mártirkoronázott lakója mily édesen mosolyog s mintha most is hallaná hangját, melynek emléke a seraphok zenéjét hozza eszébe. Emlékszik, hogy megkérdezte tőle, hogy beteg e még? És felelt neki a kis leány mosolyogva, hogy már nem, de hozzá-tette, hát miért kérde ezt maga mindig tőlem, mikor a többi fiu egy sem teszi. Tudja azt is, hogy erre a kérdésre nem tudott felelni, mert támolygott vele a világ és felső ösztön elhajtottá onnan, de csak visszakíváncozott.

De még sem mert szólni, mindaddig, míg egy alkalommal barátai »azok a rosz fiuk« egy megkergették, hogy elesett és betörte a homlokát.

Akkor az a kis szőke angyal kiszaladt a szobából, oda ment hozzá, simogatta arcát, letörülte véres homlokát.

Eközben segítségre hívta anyját. Mi baja Dini?

Mit érdekl ez magát, hisz maga nem szeret engem.

A leányka elpirult: nem mondtam én azt soha.

Azt se mondta, hogy szeret. De éreztem felelt ő.

*

Tizenöt éves volt ekkor Boglár Dini, egy

itt lenni», szölt. »Igazad van«, válaszol Tisza, karon fogta s elment; ilyen volt ő barátaihoz.

Nem tudom, látta — e már Tisza: miképpen választanak Váradon? Debreczenben tudom látta, ha arra visszaemlékszik, ezt restelli; soba nem voltam vele egy elven, de tiszteltem mindig és szegyenkezve nézem végig választását, *napszámokat fogadnak, ezek emelik zászlóját*; Debreczenben dicsőségének tartotta, aki emelhetette; *egy forint napszámért éljenzik itt*, ezrek dörgő éljenzése kísérte ott ingyen.

Valami jut itt eszembe. 1872-ben választás volt; Debreczenben az első kerület jelöltje volt Tisza, Zoltán Ferencz Szabolcsvárményei birtokos, Szunyogh Albert és én a Czegléd-utca szegletéről néztük a felvonulást; jött vagy 800 jól termelt czivis éljenezte Tiszát, ugyanekkor a járdán haladva érkezett vagy 30—40 hivatalnok élén a pénzügyigazgatóval. »Nézzed Berti milyen intelligens az egész párt« szölt Zoltán. »Igen, de a veszi meg tőlem a disztót«, — válaszolt Szunyogh. »Ezek meg csak az adót ekzekválják«, — zártam a beszélgetést.

Ha azok a lelkes választások és a mostaniak eszébe jutnak Tiszának, azt hiszem örömet emlékszik vissza; pedig már akkor podvásodott a csernányi lyukas mogyorója s be volt verve a szeg, mire a bihari pontokat függesztette.

De mindegy, Tisza Nagy-Várad örökös képviselője. ☉

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, január 23.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Molnár Antal, Lehoczky Vilmos, Lázár Árpád.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy, Darányi, Josipovich.

Mielőtt a napirendre került volna a sor, **Gajári** Ödön kijelentette, hogy tegnapelőtti közbeszólása, a melylyel Ivánka Oszkárt aposztrofálta, mint a következmények megmutatták, tévesen alapult.

Aztán folytatták a *rendelkezési alap* tárgyalását.

félév múlva bevitték a megye székhelyére tanulni. Tanult, tanult, de azt a szöke martir fejét nem tudta emlékéből kiölni sem a tudomány, sem az idő.

Jöttek az egyetemi évek, telve jó kedvvel, vidámsággal, majd a katonaság, de hogy nem tudott feledni semmit, éppen semmit, tanujele a jelem, mert most is ott forog előtte a mult ködfátyol képeivel.

Minél jobban belebámul a már sötétedni kezdő fehér hóvilágba, annál jobban ragyog, csillog előtte a mult, annál jobban, élesebb körvonalakban látja maga előtt azt a kis házikót, gondolatainak mindenkor legkedvesebb tanyáját.

Milyen egyszerre megölték ennek a jó kedélyü, jószívü bolondos czimborának a lelkét. Egy igénytelen papirlap, a melyen csak e szó állott még más két név mellett: jegyesek tette ezt. Amiért küzdött, fáradozott a kártyavára e kártya sulya alatt összeomlott.

* * *

Az éjjelre a löportorony mellé volt Boglár Dénes kirendelve éjjeli vártának. Az idő rettenetes, a kúdogó szél felkap egy egy csomó havat, arczaa vágja vele a vártát, mintegy kiszámítva, mikor kerülhet vele szembe. A hó nagy része lefagyott s ez csikorog a lába alatt, mintha neki is fájna ez az itéleti idő. Ott áll most a löporos torony sarkán, gallérjába húzott fejjel, nem fázza, sőt izgalmas gondolataitól neki hevülve. Amilyen fényesnek látta az önkéntesi szoba ablakán keresztül délután a multat, oly sivár előtte most a jövő. Elvonult

Lepsényi Miklós: A választásról komor képet festettek a Házban, de ez a kép nem volt hü, mert a ki a szolnok-dobokai mintára inaugurált választásokat és visszaéléseket híven megfesteni akarja, annak a kiontott vérbe, Bánffy Dezső báró közegeinek arczátlansága által fakasztott könyvekbe kellene mártani ecsetjét. (Viharos zaj a jobboldalon.)

Az **elnök** rendreutasítja Lepsényit és figyelmezteti, hogy új rendreutasítás esetén megvonja tőle a szót.

Lepsényi: Azt mondják, hogy a politikai romlottság szülője Tisza Kálmán, de nem Tisza az, hanem a Bánffy-kormány. Ez tiporja csak igazán lábbal a törvényt, mert ez nyíltan hirdeti a vesztegetést.

Gajári Géza: És ez az ember szabaddon jár?

Lepsényi: És mikor beismerte a kormány törvénytelenységét, akkor nem takarták el arcukat a többség tagjai szegyenletükben, hanem még dicsekedtek vele. Nem akadt az óriás pártban egy ember, aki ezt mondaná: ekkora törvénytelenséget nem tűrünk. Senki nem szöltött így, mert hát a fazék, a fazék! Senki sem szöltött így, mert hát a koncz, a súp!

— Bolondok házába való! rivalgott rá a jobboldal.

Az **elnök**: A házszabályok tiltják a képviselők durva megsértését. A képviselő urat másodsor is rendreutasítom s tőle a szót megvonom. (Viharos helyeslés a jobboldalon. Zaj. Lepsényi leül.)

Madarász József: a házszabályokban 169. szakasza szerint az elnök elvonhatja durvaság miatt a szót, de előbb alkalmat ad a képviselőnek, hogy mentegethesse szavait. Teljesítse az elnök jobban a kötelességét. (Zaj.)

Az **elnök**: Mielőtt a képviselő ur öt kötelességére emlékeztetné, előbb maga jöjjön tisztába a házszabályokkal! Visszautasítja a figyelmeztetést. Az elnöknek föltétlen joga van a szót elvonni durva kifejezések miatt, a házat csak akkor kell megkérdeznie, ha súlyosabb büntetésben, jegyzőkönyvi megrovásban részesíti az illetőt.

Polónyi Géza: Az elnök ur tévedésben van. Ha egy képviselő durva kifejezést használ, az első az, hogy a képviselőnek már is alkalom adassék szavait menteni. Nemesak a jegyzőkönyvi megrovás esetére vonatkozik ez, hanem minden esetben. Az elnöknek föl kell szölitania a képviselőt, hogy szavait megmagyarázza, mentse s ezzel maga szolgáltasson elégtételt a Háznak.

előtte élete, mely sima volt, mig nem tudta miért tanul, özvegy édesanyja akarta így, jól esett, ha a fiát szorgalmasnak látta, megtette neki, mert szerette az anyját nagyon.

Később másképp gondolkozott: Olykor mikor már kifáradt a könyvek forgatásába, a sok jegyezgetésbe, mikor már a betük összefolytak, megjelent előtte egy szöke angyal, egy martir arc, egy ragyogó szempár. Ez a jelenet kitörtelte szeméből az álmot.

Tanult, olykor éhezett is, de minden kin édes volt, mert bearanyozta a levegőt az a szöke haj és bevilágította az egész jövőt.

Igy volt.

Volt!

Volt, most szeretné elüzni maga elől az egész képet. A nagy sötét éjszakában tovaszöguldó hófúvások mindmegannyi szöke hajkincek tűnnek fel neki.

Érzi, hogy az a világitó két szem, melynek szelid fényénél haladt, eddig bátran, kitaróan, az ő számára már kialudt, megmarkolja szilárdan, hü barátját, melynek csövéből a halál gondolata néz rá.

Forog vele az egész világ, a jajgató szél, mintha az ő sirató éneke volna, nem tud megmenekülni másként e pokoli gyötrelmekből, melyek marcangolják, mint hü barátja segélyekkel. Agyához szoritja, . . . — de ime a sötét éjszakában, megjelenik egy szelid jószágos öreg asszony arcza, kinek egyetlen reménye, büszkesége a fia. Gyámoltalan maradna nélküle nem, nem, mégsem teszi ezt. Vállára kapja hűségés társát a vártát felváltó csapat zaja is hallatszik.

Az **elnök**: Ó elnöki tisztét mindig a házszabályok szigorú megtartásával teljesíti. Igenis előadhatja az a képviselő, a kitől az elnök a szót megvonta, mentségét, de csak a szó megvonása után.

Lepsényi föláll:

Az **elnök**: Mit akar a képviselő ur?

Lepsényi: Mentségemet előadni.

Az **elnök**: Figyelmeztetem, hogy csakis ezt adhatja elő, egyébről nem beszélhet.

Lepsényi: Nagyon örvendek, hogy a tulajdonal oly érzékeny . . .

Az **elnök**: Ez nem mentség. Így nem szabad kezdeni mentségét. Így nem engedhetem meg, hogy szöljön. (Óriási zaj.)

Lepsényi: Hát akkor nem beszélhetek? (Dühösen leül.)

Az **elnök**: Csak mentségét adhatja elő.

Lepsényi (föláll): Mentségemül csak azt akartam mondani, hogy a többséget sem mint pártot, sem mint egyeseket sérteni nem akartam, és csak olyan kifejezéseket használtam, a melyeneket itt számtalanszor elmondtak már, a nélkül, hogy így fölzdudtak volna. (Zaj a jobboldalon.)

Uj szenzáció következett: **Horánszky** Nándor nevét kiáltotta a jegyző.

Ni, hát a nemzeti párt nem passzív többé?

Horánszky Nándor: A miniszterelnök megbotránkozott módon vezette a választásokat és a helyett, hogy a megsértett jogrendet kiengesztelni igyekeznek, még ő lép föl támadólag s ugy akarja megtéveszteni a közvéleményt, hogy másokat vádol. Ilyen az a vád, hogy a nemzeti és néppárt közt politikai szövetség lett volna. Ezt tisztességgel állítani nem lehet. Ó a néppártot károsnak tartotta mindig.

A miniszterelnök felirati vitában azzal vádolta a szepesi-i kerület választási elnökét, hogy az is törvénytelenéget követett el. Felolvassa az elnök levelét, a mely *ragalomnak jeleni ki a miniszterelnök vádját s* szerinte addig, a mig a kormányelnök pozitív bizonyítékokat nem szolgáltat, vádaskodása *politikai szószárvtyáskodásnál* nem egyéb. Blaskovics nemzeti párti képviselő levelét a miniszterelnök nem olvasta föl s így annak reprodukcióját hitelesnek nem tartja. Kérdi, mi módon jutott a levél a miniszterelnök birtokába? Tudnunk kell, nem terheli-e inkorrekttség a miniszterelnököt. Az a levél Molnár apáthoz volt intézve, azzal csak a levél írója vagy Molnár intézkedhetett. A ki ezt a levelet az illetők belegeyezése nélkül küldte el a miniszterelnöknek, az számol a büntető törvénnyel, a miniszterelnök pedig számoljon azzal, hogy eljárását a közvélemény elítéli. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Határozott javaslatot nyújt be, mely szerint a *Ház fejezte ki rosszalását a miniszterelnök eljárásán*, hogyha kellőképpen nem tudja igazolni magát.

Bánffy Dezső báró: Elmondta, hogy ismételten kap névtelen vagy névvel aláírott levél kíséretében adatokat. Kétségtelen, hogy azok nagyrészt a néppárt köréből vagy irodájából kerülnek ki.

Közbeszólás: Lopás útján.

Bánffy Dezső báró: Lehet, hogy lopás útján, de ahhoz neki semmi köze. (Zaj.) Neki nem kötelessége azokat visszaküldeni. (Zaj. Fölhasználni nem szabad!) A levelek a néppárt szervezetét, terveit beszélik el, azokat csak nem kell visszaküldenie. Így jutott kezébe Blaskovich levele is, a melylyel senkit sérteni nem akart. Névvel aláírt levelek is érkeztek hozzá. Ebben a levélben valaki arra figyelmezteti a kormányelnököt, hogy a néppárt nemsokára egy agitatoris kiáltványt fog kiadni és fölajánlja szölgálatát a miniszterelnöknek a nélkül, hogy ezért bármit kérne vagy elfogadna. (Derültség.) Azt hiszi, ezzel igazolja azt, mi módon jutott hozzája a levél.

Közbekiáltások: *Majd a törvényszék előtt igazolja!*

Bánffy: A törvényszék előtt? Hát mért nem indítják meg a bünvádi eljárást? Csak tessék. Azt is hiszi, hogy fölvilágosítása után föl'slegessé vált Horánszky határozati javaslata. (Helyeslés jobbról.)

Okolicsányi László emelt szót, a ki előbb a Bud. Tud.-dal foglalkozott, mely már hetek előtt megjósolta, hogy az egrí mandátumot igazolni fogják. Az olyan bíráló bizottságnak,

melyről ezt előre meg lehet jósolni, micsoda komolyságot lehet tulajdonítani?

Ezután élesen elítéli a miniszterelnök levél-ügyét. A törvény — ugymond — a 327. §. alapján úgy a levél megszerzőjét, mint annak felhasználóját 3 havi fogházra és 1000 frt pénzbüntetésre ítéli. Ily módon csak a velenzesei dogek jártak el, hogy névtelen levelekre csináltak politikát.

Elnök itt megszakítja a tárgyalást, öt perc szünetet ad.

Szünet után előveszik a *kérvényeket*. Egy csomó kérvény után vita csakis az *általános szavazati jog* iránt beadott kérvénynél volt.

Polónyi Géza hosszasan vázolja azt a visszaes és helytelen állapotot, mely ez idő szerint a választási jog terén fennáll és hangsúlyozza, hogy elérkezett az az idő, midőn a választási jogot az ország minden polgárára ki kell terjeszteni. De a kormány fázik e gondolatától, azért nem is tesz konkrét indítványt, mert így még lehet reménye arra, hogy megszavazzák.

Kossuth Ferencz: Pártolja az általános szavazati jogot, de elengedhetetlen kötelességnek tartja, hogy magyar állampolgár magyarul tudjon és ezért az általános szavazati jog mellé a magyar nyelv tudásának megszorítását tartja szükségesnek.

Gr. Zichy Jenő a titkos szavazást pártolja. Minden ember egyenlő lett 1848-ban s így mindenkint megillet a választói jog is. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Rakovszky István: *A néppárt örömmel lámogat minden olyan indítványt, mely a választói jog kiterjesztését célozza.*

Perczel Dezső belügyminiszter: A kormány nem idegenkedik a választói jog reformálásával szemben. De az általános választói jogot határozottan perhorreskálja. Zichy az 1848-iki törvényekre hivatkozik. Nohát éppen azokból vonja le a konzekvenziát, mert az akkori idők hevében több okuk lett volna apáknak az általános választói jogot behozni, még se hozták be. (Helyeslés jobbról.)

Madarász József és **Győry Elek**, majd **Perczel** miniszter felszólalása után a bizottság indítványát fogadták el, hogy a kérvény az irattárba tétessék.

Várssy és **Szöpiry László** a pestis ügyben interpellálták a belügyminisztert, mire ez megnyugtató választ adott.

Hentaller Lajos az aninai lázadás ügyében hosszas interpellációt terjesztett elő, vándolván a hatóságot s a legfelsőbb fórumot, nagymérvű hanyagsággal. Interpellációjában hosszas kiterjeszkedett a vérengzés előzményeire, aggodva szemlélteti annak következményeit.

Perczel Dezső belügyminiszter azonnal válaszolt az interpellációra s igyekezett megnyugtani a Házat s védi a hatóságokat, mert azok — ugymond — semmiféle mulasztást el nem követtek. A vizsgálat különben erélyesen folyik s az kifogja deríteni az egész ügyet.

A választást a Ház tudomásul vette, ezzel az ülés véget ért.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

- Január 24. A nagyváradai kath. kör matinéja.
 24. Ingyenes népszerű felolvasás a polgári iskolában. Tartja dr. Türr Lajos.
 24. A biharmegyei takarékpénztár közgyűlése délelőtt 9 órakor.
 24. A »Polgári Takarékpénztár« közgyűlése.
 24. Az egészségügyi bizottság ülése a városházán délután fél 4 órakor.
 28. Az iparos tanoncziskolai felügyelő-bizottság ülése délután 4 órakor.
 30. A Berettyó vizszabályozó társulat közgyűlése délelőtt fél 10 órakor.
 31. A biharmegyei kereskedelmi bank közgyűlése délelőtt 9 órakor.
 31. A »Zsigligeti Társaság« matinéja.
 Február 10. A »Szabadság« sajtópere.
 17. Bittner Ferencz sajtópere Szügyi József ellen.
 24. A hírlapírók hangversenye a Sas-ban.

* **A kath. kör felolvasó ünnepélye.** A nagyváradai kath. kör alig egy évi fennállása alatt derekasan működött tagjainak nemesebb szórakoztatásán s a társas élet fejlesztésén.

Időnkint kellemes felolvasó ünnepélyeket rendez, amelyen városunk előkelősége vesz részt. Ma, vasárnap délelőtt 11 órakor ismét lesz egy csinos ünnepély, amelyen a komoly becses dolgok mellett a kellemesen szórakoztató humornak és a dalnak is biztosítottak tért. Amatiné műsorozata a következő:

1. Bucsú, Belezny Antaltól. Előadja a kör énekkara.

2. Elnöki megnyitó. Tartja Dús László világi alelnök.

3. Az olvasmányokról. Felolvassa özv. Személyi Kálmáné urnó.

4. A ruha, Eugen Manueltól. Szavalja Korda Boriska kisasszony.

5. A kikeleti hóvirág, írta Kóbi. Felolvassa Imrik Gusztáv ügyvédjelölt.

6. Áldd meg Isten e hont, Belezny Antaltól. Előadja az énekkar.

* **Megyebizottsági tagok választása.** Bihar-Ilye községben a napokban ejtették meg a megüresedett megyebizottsági tagság betöltését. A választást Márton István elnök vezette. Beadott összesen 65 szavazat, mindannyi dr. Bán Gyula kötegyáni orvosra s így egyhangulag lett megválasztva. — B. Diószegen szintén tegnapelőtt volt a megyebizottsági tag választás. Balogh Lajos elnöklete alatt. Megválasztották Balassa Istvánt, a diószegi vinczellér képezde igazgatóját.

* **Az ipariskolai bizottság ülése.** Az iparos tanoncz iskola felügyelő bizottságának tagjait a városháza tanácstermében folyó hó 28-án (csütörtökön) délután 4 órakor tartandó ülésre tisztelettel meghívom. Nagyváradon, 1897. január 23-án. R a g á n y János, elnök.

* **200 frtos adomány a városi árvaházra.** Néhai özy. Stern Jakabné elhunyt alkalmából **Kovács Ákosné** és nővérei, édes anyjuk emlékére 200 frtot küldtek be **Sal Ferencz** polgármesterhez, a városi árvaház céljaira.

* **Személyi hírek.** Tóth Dezső közigazgatási bíró rövid szabadságidőre Nagyváradra érkezett. — Sóllyom-Fekete Ferencz tegnap Nagyváradon időzött.

* **A »Gazda kör« szervezkedése.** A héten érkezett le Várad-Velenczén alakulóban levő új olvasókör alapszabályának jóváhagyását tudató leirat a belügyminisztertől a nevezett egyesület vezetőségéhez. Az életrevaló testület vezetői a szervezkedési munkálatokat. Tegnap választmányi ülés volt a gazdakörnek e tárgyban. Határozatba ment, hogy egy 6 tagú küldöttséget menesztenek **Kiss Elek** ügyvédhez, kit az egyesület elnökül akar megnyerni. A küldöttség tagjai: Ifj. Krupka Károly, Bartha Balázs és Török Sándor. A jövő héten pedig megalakul az általános társas kör már az idej farsang folyamán táncestélyt fog rendezni könyvtára javára.

* **Gazdag érem gyűjtemény.** Fűredi Róbert nagy becsű s tudományos szempontból különösen érdekes éremgyűjteményét pár napig kiállítja Nagyváradon. Ma, vasárnap és holnap hétfőn délelőtt 6 óráig a jogakadémia nagytermében lesz megtekinthető a ritka nyűjtemény.

* **Negyedszázad a közszolgálatban.** Huszonöt év a becsületes munkában, a közszolgálat terén szép idő s méltó az elismerésre; különösen az olyan szolgálatban, mint a postatávirda, a hol a nagy felelősséggel járó teendőket napról-napra, évről-évre egyforma pontossággal, lelkiismeretességgel kell végezni. A nagyváradai posta távirda hivatalok tisztikarának egyik kiváló tagja: **Ujfalu s s y Dezső** várad-ujvárosi postahivatali főnök most töltötte be szolgálatának 25-ik évét. A jubileum alkalmával a posta-igazgatóság és a postahivatalok tisztikara elhalmozta az ünnepelt szeretetének, becsülésének nyilvánításával. Tegnap este pedig a Zöldfa szálloda kistermében nagyobb szabású lakomát rendeztek **Ujfalu s s y Dezső** tiszteletére, a melyen az ünnepelt barátai, vá-

rosunk előkelőségei is nagy számmal voltak jelen. A derék jubiláns tisztviselőt lelkesült szellemes felköszöntőkben éltették. Mi is csatlakozunk a jókívánókhöz s üdvözöljük az ünnepeltet becsületes munkálkodása negyedszázados ünnepén.

* **Jóváhagyott közgyűlési határozat.** Biharvármegye évenként megszavaz bizonyos összeget a régészeti és történelmi társulat céljaira. A mult deczemberi közgyűlés 200 frtot szavazott meg az egyesületnek s a belügyminiszter most értesíti a vármegyét hogy a közgyűlés ezen határozatát jóváhagyta.

* **Közegészségügyi ülés.** A pestis ijesztő réme, bár még a borzalmas betegséget Európában nem konstátálták, felköltötte a kontinens összes egészségügyi köreinek figyelmét s jó előre igyekeznek a védelmi intézkedéseket a vész behurczolásának meggátlására. A fővárosban az országos közegészségi tanács már intézkedett, hogy a főváros, a mennyire az óriási forgalom daczára lehet, megóvassék a járvány behurczolásától. A nagyvárad közegészségügyi bizottság ma, vasárnap délután ülést tart, a melyen a kitzított ügyeken kívül a félelmes betegség elleni teendőket is megbeszélnek, nehogy egyszerre megleljen s készületlenül találjon bennünket a baj. Az ülésen különben tárgyalni fogják a »csoda-doktor« Németh Sándor ügyét, a melyet véleményezés végett adott ki a tanács a szakszabottnak. Németh Sándortól a rendőrség több ízben nagymennyiségű gyógyszereket foglalt le, a melyekre nézve Németh azt állítja, hogy homeopatha gyógyszerek; ezekkel pedig, a törvény szerint, szabad gyógyítania. Az iránt kér a tanács véleményét, hogy vegyelemzés nélkül megkülönböztethetők-e a homeopatha és a tiltott vegyi összetételű gyógyszerek. Mert ha nem különböztethetők meg, az esetben mindaddig el kell fogadni a Németh Sándor állítását, míg hivatalos vegyelemzéssel ki nem mutatják az ellenkezőt. — Véleményt kér még a tanács arra nézve, hogy a megyei közkórház udvarán építeni szándékolt szalmaégető kemence mennyiben káros a környék közegészségére. Az ülésre kibocsátott meghívó a következő:

Nagyvárad város közegészségügyi bizottságának tagjai a folyó év január hó 24. napján d. u. fél 4 órakor a városház termében tartandó bizottsági ülésben való megjelenésre hivatalosan felkértenek.

Nagyvárad, 1897. január hó 13.

Dr. Grósz Albert,
elnök.

* **Aluminium pénzék.** A philadelphiai pénzverdében most aluminiummal tesznek kísérleteket, hogy mennyiben volna alkalmas ez a modern fém a réz- és nikkelpénzek helyettesítésére. Az aluminium, írja egy new-yorki kereskedelmi szaklap, pehely könnyű és így sulya által, ha zsebben keresséjük az aprópénzt, könnyen meg lehetne a nehezebb pénzeketől különböztetni. Ez sok tévedésnek elejét venné, mert a pusztá tapintásra, sőtétben sem lehetne az aluminiumot más értékesebb fémrel összevetészeni. A philadelphia pénzverde kipróbálja az aluminiumot pénzzel és nikkellel keverve is és kísérletei eredményét még e télen a kongresszus elé terjeszteni.

* **Névvaltoztatás.** **Nuszbaum** Izsák nagyváradai lakos vezeték nevét, a belügyminiszter engedélyével »Diósi«-ra változtatta.

* **Járványos betegségek a megyében.** Biharvármegye területén a járványos betegségek, a kellemetlen s a fertőző kórok terjedésére kedvező időjárás daczára, csekély számban fordultak elő, a folyó hó első felében. Csupán a vörheny uralkodik veszélyesebb mérvben s 24 halálozást okozott. — Hasihagymáz B. Ujfalu s s y Dezső 2 új esettel lépett fel január 1-től 15-ig; a kanyaróban Pósalakán régebben megbetegedett 3 gyermek meggyógyult. A difteri-

tisz Esztárban 1, Henczidán 4 új betegülést okozott, halálozás nélkül. A vörhenyben a fél hónap alatt megbetegedett: Ér-Olasziban 10, Szentjobbon 38, Albison 4, Felső-Dernán 33 és Esztárban 7. Elhalt Ér-Olasziban 5, Szentjobbon 7, Albison 4, Felső-Dernán 6, Esztárban 2 gyermek. A régebbi betegültekkel együtt összesen 108 vörheny beteg volt január első felében a megyében.

* Nagyvárad népességének szaporodása.

Népesedés tekintetében jól köszöntött be a folyó év. Daczára, hogy az időjárás éppen nem olyan kedvező, mint a minőnek kellene most, a tél kellő közepén lenni, a halálozások száma elég alacsony. Új évtől tegnapig, tehát január 24-ig Nagyváradon 59 elhalt egyén s ebbe az idegenek is be vannak számítva. Ugyanezen idő alatt született 106 gyermek. Tehát a születések száma majdnem megkésztéri az elhaltak számát.

* **Egy körözött bűnös elfogatása.** Egy nagyon »keresett« egyénnel lesz népesebb ma vagy holnap a nagyvárad kir. ügyészség fogháza. Frick Ferencz már több ízben el volt ítélve kisebb-nagyobb bűnökért s legutóbb az elmúlt évben állott szándékos emberölés vétségével vádolva, a nagyvárad kir. törvényszék előtt. Akkor a bíróság nem hozhatott ítéletet s később, mikor keresték, már kámforra vált s igyekezett inkognitóját megőrizni. Országosan köröztek a jó madarat. Mint lapunknak Hattvanról írják, az ottani rendőrség tegnapelőtt elfogta a notorius gazembert s már utnak is indították Nagyvárad felé. Valószínűleg »vándorlása« közben sok újabb gazság gyűlt a rovársra.

* **Széchenyi pasa találmánya.** Széchenyi Ödön pasa, a konstantinápolyi tüzoltóság parancsnoka, a napokban egy szabályozható fáklyaszerkezetet talált fel és mutatott be a portánál, hogy nagy elismeréssel nyilatkoztak a gróf találmányának czélszerűsége felől. Széchenyi találmányát Magyarországon óhajta szabadalmaztatni.

* **Kiutasított szociálista.** Gyula-Varsánd aradmegyei községben Erdős Imre ottani lakos, kivel sok baja volt a hatóságnak, újabb szövetségbe akarta gyűjteni a vidék szociálista hajlamu elemeit. Lakása állandó aziluma volt a gyanus embereknek s mivel már sok bajt okozott, az eleki főszolgabíró kitiltotta a községből. Erdős a határozatot megfőlebbezte az alispánhoz, majd pedig a belügyminiszterhez. A kiutasító határozatot azonban a miniszter is jóváhagyta s így a szociálista vezérnek távoznia kell Gyula-Varsánd községből.

* **Charliet fölmentették.** A vádlott, akiről itt szó van, egy derék elefánt; Charlietnek hívják és London egyik külvárosában, a hackneyi állatseregletben látható. Charlie megtette, azt, hogy megragadott az ormányával egy lovászlegényt és úgy földhöz csapta, hogy ez gerinczét törte és meghalt. Mint minden erőszakos halálesetben, ezuttal is megindították a vizsgálatot és vizsgáló bíró fölvetette a kérdést, vajjon nem kellene-e Charliet halálra ítélni, vagy legalább élethossziglani fogságra, melyet egy állatkertben, k e t r e c z b e n kellene eltöltenie. Az állatsereglet tulajdonosa jelentkezett Charlie ügyvédjeként és kimutatta, hogy Charlie szelid, jó természetű állat. A lovászlegény két éven át válogatott módon bosszantotta; a legényt már három ízben ítélték el állatkínzásért. El is bocsátották tavaly, de visszakönyörögte magát. Megtiltották neki, hogy Charlie közelébe menjen és a tilalom megszegésének tulajdoníthatja végzetét.

A bíróság ennek alapján »baleset« fenforrását, konstataálta és Charliet teljesen felmentette, mert »jogos önvédelemből« cselekedett.

* **Az újvárosi piczulásbankba** Nagy-Teleki utca) már eddig is nagy számmal léptek be a tagok. Az igazgatóság felkért bennünket annak közlésére, hogy új tagok még mindig léphetnek be a piczulásbankba, büntetés fizetése nélkül.

Utazás keletre.

— A nagyvárad expedíció. —

A nagyvárad felső kereskedelmi tanintézet igazgatója által tervezett utazás, ma már bevégezt tény.

Oly sokan jelentkeztek s olyan előkelő társaság, hogy már semmi körülmények között sem marad el. A szép és kellemes ígérkező utazás részletei megállapítva, jelentkezők szép számmal gyűltek s így semmi akadály nincs, hogy a tavasszal, egy hosszú és tanulmányos utat tegyenek meg a világ kereskedelem egyes fontosabb pontjain.

A százat már meghaladta azok száma, kik nemcsak aláírták a kibocsátott iveket, hanem be is fizették az egész összeget.

Ezek a következők: gróf Kun István (Déva), báró Kemény József (Héjjas-falva), özv. Gerzsonné, Gorove Anna, Beniczky Magda és Beniczky Sarolta (Er-Mihályfalva), Igaz Kálmán nagybirtokos (Femesmege), Schiffbeck Károly földbirtokos (Nagykároly), özv. Kovács Sándorné (Nagykároly), Non Gyula és Non Gyuláné, Róth Károly és neje, Fögel Kálmán földbirtokos, báró Wildburg Aladár, gróf Bélydy Ferencz (Kolozsvár), Székely Miklós nejevel, fiával és leányával (Kolozsvár), dr. Gyulay, Bernáth Albert (Kolozsmegyei főügyész), Beizner Arthur és Beizner Béla gyárosok stb.

Számosan vannak még Nagyváradról is a jelentkezők között, a teljes névsort azonban csak február hóban tesszük közzé.

A résztvevők tehát reményen felüli számban jelentkeztek, amit nem is lehet csodálni, mert ki ne ragadna meg egy ilyen alkalmat, melyen oly nagy tanulmányra tehet szert, az időt pedig kellemes társaságban tölti, kitűnő ellátás mellett.

Minden kényelme meglesz a közönségnek s e végett Propper N. János igazgató, a hajóra terjeszt ki legnagyobb figyelmet.

Az »Oszták Loyd«-dal folytat tárgyalásokat. Ez két hajót ajánlott fel, nevezetesen az »Iris«-t és a »Hungáriát«.

Mindkettő olyan szerkezetű, mint az »Auróra« nevű hajó volt, melyen harmadéve utaztak.

Az »Iris« 222 angol láb hosszú (74 méter) 32 angol láb széles (körülbelül 10 öl) magassága 22 angol láb 1196 lóerejű géppel. E hajó három szalonnal, külön hőlgytermekkel, dohányzó termekkel rendelkezik és 2 zongorával van berendezve. Van rajta 70 I-ső osztályu és 26 II-osz osztályu kabin.

A »Hungaria« 287 angol láb hosszú, 35 láb széles, 26 láb magas. 1526 lóerejű géppel 1 nagy és egy kisebb szalonnal rendelkezik s 60 I-ső, 40 II. o. kabinja van.

Mindkettő villamos világítással van ellátva s kényelem tekintetében a legmesszebb menő igényeket is kielégíti.

Az igazgatóság Bécs, Trieszt és Fiumével van összekötötésben, a leghiresebb czégekkel, kik az utat előkészítik és az ügyet képviselik.

Mindenesetre méltó az utazás arra, hogy a közönség figyelmet felbressze, mert ilyen ellátás és kényelem mellett és mégis ily olcsón, senki ez utat semmiféle társulattal meg nem teheti.

Jelentkezni már csak rövid ideig lehet, mivel ezután a meghatározott számú személyek utazási ellátásáról fognak gondoskodni.

I R O D A L O M.

Égető katolikus kérdések.

(Az apostoli király legfőbb kegyuri joga, Kath. autonómia, Kath. tudomány-egyetem.) Irta dr. Wurster József, az egyházjog és történelem ny. r. tanára. Pécs, 1897.

Egyházáért, hazájáért lelkesülő nemes kebel keserű feljajdulása e kis (30 lapra terjedő) könyv. S valóban van is oka a feljajdulásra, mert meg kellett érnie, hogy egy kath. jogakadémia tanára a magyar királyi főkegyuri jogát állami jognak jelenti ki s a kath. egyház javait a püspöki szék üresedése idején a magyar szent korona illetve a kincstár tulajdonának nyilvánítja. — Ime oda jutottunk, hogy kath. férfiak

sem tudják vagy nem akarják belátni, mi az a kegyuri jog; nem tudják, vagy nem akarják tudni, hogy az egyház részéről nyújtott kedvezmény, kiváltság s azt senki az egyház akaratára ellenére semmiféle alapítvány által meg nem szerezheti. A történelemnek nyilvános meghamisítására, a régi szent királyok emlékének megsértése a kath. egyházi javak olyatén meghatározása, hogy azok a javadalom üresedés esetén a magyar szent koronát illetnék, mert hiszen azok nagyobb részét nem is a királyok adományozták, de meg a mit adtak, azt is az alapítólevelek szerint »plenum ius et plenum dominium«-mal »teljes tulajdonjoggal« adták s a kath. egyház nem is fogadna el ajándékot, ha azon ajándék egyuttal rabláncz lenne. Ha nem is különös pápai felhatalmazásból származott a főkegyuri jog, azért annak egyházi származása és személyes volta kétségtelen.

A kis könyv szerzője ezután tovább kérdi, milyen lenne a magyar kath. egyház önkormányzata, ha ilyen érzelmű világiak alkotnák ez önkormányzat tagjait? S mivel ily rossz tudatban katolikusoktól semmi jót sem vár, kath. értelmiséget óhajtt előbb teremteni. Erre pedig szükségesnek tartja a kath. egyetemet s mindjárt indítványozza, hogy ezt Pécsen állítsák föl. Történeti, czélszerűségi, pénzügyi okokkal támogatja ebbeli indítványát. Még a gyönyörű új székesegyházat is fölládozná szívesen a kath. tudomány-egyetemért.

Adjon Isten, hogy a lelkes szerzőnek óhajlására teljesüljön; előttünk az a fő, hogy meg legyen, de mielőbb. K.—i.

— A Magyar Sion egyházirodalmi [folyóirat januári száma ismét élénk és változatos tartalommal jelent meg. Cikkeit a kath. egyházi irodalom kitűnőségei írják. Az érdemes folyóiratnak ez már a XXXV. évfolyama. Tartalomjegyzéke a következő: Beköszöntő: dr. Kereszty Viktortól. Három orvosság: Zubriczky Aladártól. Adatok Verancsics Antal primás családi viszonyaihoz, Sörös, Pongrácztól. Szt. Ambrus, milánói püspök tizenötödik czenteniumára dr. Rézbányai Józseftől. Irodalom és művészet. Detzel Henrik: Christliche Ikonografie, Ism. dr. Kereszty Viktor. *Lopussy Gy. Agost*: Tordai Szaniszló Ferencz váradai püspök. Ism. k. — Pesch S. J. Praelectiones dogmaticae. Ism. dr. Pethő. — Dr. Pur Iván: Lourdes. Ism. Libérius, Scotti: Elmékedések (III.) Ism. X. — Vaál Antal: Der Campo Santo der Deutschen zu Rom. Ism. Pethő. A budapesti központi Oltáregylet 36—37. tudósítványa. Ism. N. Gyürky Ödön: A magyarországi kath. egyesületek első országos kongressusa. Ism. J. Pesch S. J. Institutiones Psychologicae secundum principiu S. Thomae Aqu. Ism. Dr. Anhäupel György. Vegyes közlemények.

— **Uj versek.** Zempléni Árpádtól. Ezen a czimen egy körülbelül tíz ivre terjedő verses kötet fog megjelenni a husvéti könyvpiacra. A kötet ára füzve 50 kr., diszkötésben 1 frt 40 kr. Előfizetési pénzek szerző lakására (Budapest, Ferenczváros, Czuczor-utca 8. szám) küldendők. Zempléni Árpád régebbi érdemes munkása a magyar irodalomnak. Egészséges, hazafias irány és sokoldalúság a főbb jellemvonásai. Prózában és versben egyaránt jeleset produkál és a mi főérdem, nem tartozik a beteges külföldi irodalom-majmolók közé. Az a megkapó közvetlenség és bájos egyszerűség, melylyel gondolatait formába önti, első pillanatra megnyeri olvasóját s kellemes szórakozást és élvezetet szerez számára. A tavasszal megjelenendő újabb verskötetét melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Egyszersmind mutatót is közlünk belőle tárczarovatunkban.

— **Kereskedő ifjusági lap.** Ma vettük a »Kereskedő ifjuság« című szak, társadalmi és

szépirodalmi hetilap alapító bizottságának felhívását. A »Kereskedő ifjuság« folyó év április 1-én jelen meg; szerkesztői L. o. h. r. Gyula és P. á. s. z. t. o. r. József; munkatársai az ország legelső szak és szépirodalmi lapja lesznek. A lap főcélja a műveltség terjesztése és általánosítása a kereskedő ifjuság minden régiójában. Lehetőleg enyhíteni a társadalmi előítéleteket a kereskedelmi pályára iránt. A szociális kereskedelmi anyagi és szellemi bajoknak a kereskedő fiatalok részét — a nagy közönség előtt ismertetni s az ezen bajok orvoslására irányuló alapos reformokat lehetőleg előmozdítani s keresztül vitelük után ezek épességben tartására felügyelni. A lap minden ízében hazafias szellemben lesz szerkesztve s egyik főcélja: jövő kereskedelmünknek teljesen magyarrá tétele. A lap alapító bizottsága közé már is a józan kereskedő ifjuság ezrei sorakoznak s hogy remélhetőleg egy rég hiányzó szellemi központ leend, mely a szerte szórt párttörekvések egyesítésével a kereskedő ifjuság igaz ügyét mindenütt és mindenkor diadalra fogja juttatni.

A lap alapító bizottságához intézendő kérdések Budapest, VI. ker. Gyár-u. 48. sz. I. em. 14. Königsthai Imre intézendők.

SZINHÁZ ÉS MŰVESZET.

Játékrendje a magy. kir. operaháznak
1897. január 25-től 1897. január 31-ig. Hétfőn: Nincs előadás. Kedden: A házi tücsök. Szerdán: Nincs előadás. Csütörtökön: Corvin Mátyás. A piros cipő. Pénteken: Nincs előadás. Szombaton: Chénier André (először.) Vasárnapon: A házi tücsök.

MULATSÁG.

Tiszti zene-estély.

— január 23. —

A nagyvárad helyőrség tisztikara tegnap este tartotta meg az elhalasztott »Szilveszter«-esti mulatságot.

Szép számú, intelligens közönség gyűlt egybe s mindenkit meglepett az a békés egyetértés, mely a katonaság és polgárság között uralkodik. Ezt az egyetértést megerősítve láttuk e mulatságon.

Kitűnően mulatott a közönség, pompás hangulattal telt meg a fényes terem s e hangulatban maradtak mindvégig a mulató fiatalok.

Nem lehet leírni a sikert, nem is próbálkozunk meg vele, hiszen elég, ha az alábbi névsorra hivatkozunk. Aki elolvassa ezt, bizonyára feltette magában azt a kérdést: lehet-e ilyen hölgyközönség virágzó gárdája között nem jól mulatni?

Először a katonai zenekar tartott érdekes programmal hangversenyt s mindenkit meglepett a szép összetanultság és precíz előadás, melyért az érdem **Hercsirek** Ottó karmestert illeti meg.

Ezután táncz következett, hogy ez mikor ért véget, azt mindenki gondolni fogja. A kitűnően sikerült mulatságon jelen voltak:

Urnők: Artaria Ferenczné, Csanak Józsefné, Cseresznyés Albertné, Des Echerolles-Kruspér Sándorné, Dukesz Salamonné, dr. Farkasné, br. Gerliczy Felixné, Guttman Józsefné, Enhuber Frigyesné, Huzella Gyuláné, dr. Hermann Józsefné, özv. Eleméry Aurélné, Kunz Gusztávné, Meskó Boldizsárné, Mengelené, Papp Oszkárné, dr. Rottenberg Frigyesné, Rebentichné, Sebő Pálné, B. Stipsich Józsefné, Szedlacsek Józsefné, Wertheimstein Alfrédné, dr. Várady Mórné, Vezelkényi Alfrédné, Pokorny Hermanné, özv. Wolfné, Vaskóné, Virányi Gézáné, dr. Kornstein Lajosné.

Leányok: Sipos Elza, Cseresznyés Lujza, Des Echerolles-Kruspér Laura, Dukesz Terka, Eleméry nővérek, Farkas Etelka, Guttman Margit, Hermann Bella, Mezey Vilma, báró Podmaniczky Emma, Pokorny nővérek, Sebő Anna, Serényi Laura, Starbenberg Etti, Várad-i nővérek, Wertheimstein nővérek.

Várad-velencei népkör felolvasása. Tegnap este tartottak meg egy vig és kedélyes felolvasó estélyt a várad-velencei népkörben szép számú közönség jelenlétében. Első felolvasó Szmetka L. Ödön premontrei rendű tanár volt, ki ez alkalommal felolvasott egy valóban tanulságos dolgot: »Séta a messze országból« czimmel, nagy lelkesedéssel fogadta a közönség a mindvégig élénk hangon tartott érdekes felolvasást. Utána dr. Bodor Károly a »Második négyes« czim alatt pompás humorral megírt rajzot, mely szintén nagy hatást ért el. E felolvasás után táncz következett s a legjobb kedélyhangulatban lejtették a szórakoztató tánczokat. A mulatság a késő éjjeli órákban ért véget.

A 48-as Népkör tánczestélye. A nagyvárad-i 48-as Népkör tánczestélyére a meghívók már széthordattak, ugyan azért felkértek azon tisztelt polgártárs urak, kik ez ideig — talán tévedésből — meghívót nem kaptak volna, szíveskedjenek a 48-as kör helyiségében jelentkezni, ahol egész a mulatság megtartása estélyeig szívesen ki fognak szolgálatni.

A mulatság sikeréért a rendezőség buzgón fáradozik azon, hogy a résztvevők igényei minden tekintetben ki legyenek elégítve, melyre ez alkalommal is felhívja a mulatság kedvelők figyelmét.

A rendezőség.

Posta és távirat alitsterek és szolgák bálja. A farsangi mulatságok száma ismét szaporodik egygyel. A posta és távirat alitsterek és szolgák rendeznek egy bált segélyegyletük javára, február hó 20-án a »Zöldfa« dísztermében, melyre a meghívókat a napokban fogják szétküldeni. Jegyek a pénzes kézbesítőknél és levélhordóknál kaphatók, a meghívók előmutatása mellett. A mulatság kezdete 8 óraker, belépti díj személyenkint 2 korona, családjegy 3 korona.

Farsangi naptár.

Január 24. A várad-velencei reformátusok bálja a Zöldfában.
» 27. Jogász Colon-bál a Zöldfában.
» 30. Tiszti estély a Kereskedelmi Csarnok helyiségében.
» 31. A 48-as Népkör bálja a Zöldfában.
Február 2. A román ifjak hangversenye és tánczestélye a Sasban.
» 6. A Réti Népkör bálja a Zöldfában.
» 27. Tiszti estély a Kereskedelmi Csarnok helyiségében.

Igazságszolgáltatás.

Hatóság elleni erőszak. Az őszi hónapokban Faludi Soma rendőrőrmester, Vass Albert és Kovács közrendőrök egy korcsmában le akarták tartóztatni Mócz Tógyer és Faur János garázdálkodókat. Ezek azonban nem adták meg magukat, hanem Faludit elverték, a többi rendőrök pedig elmenekültek. A törvényszék tegnap foglalkozott ez ügygel s Mócz Tógyert 1 és fél évi, Faur Jánost 7 havi börtönre ítélte.

A lopott malaczokért. Pintye Gábor az Örley Kálmán bérletén volt alkalmazásban, honnét 2 malaczot ellopott s azokat Pintye József és Ursz Demeternek adta el, habár ezek tudták, hogy a malaczok lopottak voltak. A törvényszék tegnap tartott ülésén Ursz Demtert és Pintye Józsefet 14—14 napi fogházra ítélte.

REGENY-CSARNOK.

Jón, rosszon túl.

(Uri morál.)

HERBERT M. után Dr. MARGITAI.

15

A szép férfi erőtelentül rogyott össze, arca, ajkai megkékültek, kezei ideges reszketésgébe estek. Szánalom volt azt nézni is.

— Bocsánat, — dadogja aztán, midőn Johanna ijedten hajlik föléje — egy kis szédülés, elmulik mindjárt, ha egy pohár vizet iszom.

De alig itta meg az odanyújtott pohár vizet, feje ismét mellére hanyatlott.

— Kérem, — susogja Andy — hagyjon egy pillanatra egészen magamra. Nem, nem köll orvos. elmulik magától.

Vagy öt percig ül Andy mozdulatlanul. Egész élete, mint ködkép, vonul el ezalatt előtte.

Az igazság már itt a földön itéletet tartott fölötté; nincs egyéb hátra, mint, hogy legálább külsőleg korrektül viselje el következmenyeit.

Johanna mélyen megindulva áll mellette, látja vonásai ideges rángatózását s nem meri magára hagyni a szerencsétlent.

— Szüksége lesz még segítségemre, — suttozja reszkető ajakkal. De részvéte csak nőveli a szerencsétlen kinját.

— Nem nem! menjen csak! — feleli sebesen a beteg — rajtam nem lehet segíteni.

Johanna kisiet a verandára, hogy elmondja Müllernének a kínos meglepetést.

— Oh ilyen szédülés nem ritka nála! — szól Müllerné megvetőleg; hallottam már nénytől.

Ezek az agglegények nagyon jól élnek A sámpányeres regelik, szarvasgomba-szószok, ludmájástétomok, no meg . . . nem hosszabbítják az életet.

Néhány perc múlva Divora ur megjelenik s évekkkel megöregedve, halotthalaványan bucsut vesz a hölgyektől. (Milyen kiált arca van, jegyzi meg Müllerné csöndes, de nem mindig ártatlan gondolatai közepett.)

— Bocsássá meg kérem hiábavaló frázisaimat, — kezdé Andy, szertartásosan hajtván meg magát. — Természetes dolog, hogy nagysádnak tökéletesen igaza van. Üres fecsegőnek gondolhat azok után, amiket összebeszéltem.

Johanna a legnagyobb csudálkozással tekint Andyra. Ez hát a társalgás vége amely, oly egyéni, eredeti volt s melynek folyamán két egyén legbelsőbb meggyőződésének adott kifejezést? Nem értheti vendége viseletét, de azért természetesen barátságos kézsorítással bocsátja el:

— Remélem muló baj az egész. Ön igazán nagyon megijesztett!

Andy nem felel, de Johanna csakhamar égő csókját érzi kezén.

Ez Andy bucsuja.

— A barátság veszélyessé kezd válni, — ingerkedik Müllerné Divora után nézve — no de egy kicsit öreg ő önhöz, kedves gyermekem! Nézze csak bizonytalan járását! Szegény jobbról balra, balról jobbra ingadozik.

Johannát nagy szomorúság fogja el. Bezárkózik hálószobájába, hogy kedve szerint kisírhassa magát, bár maga se tudja miért.

(Vége köv.)

TAVIRATOK.

A néppárt hallgatása.

Budapest, január 23. (Saját tud. táv.) A néppárt ma azért nem interpellált, mert figyelmeztették, hogy ily kérdéseket nem lesz jó a képviselőház elé vinni.

Wlassics helyzete most már könnyebbedett s így szabadabban érezheti magát. Az ügy valószínűleg simán fog elintéztetni a primás és a nunczius között. Jósika is legközelebb visszatér Bécsbe, Wlassics már el is utazott ide a koadjutorság ügyben.

Talliáni kijelentése.

Budapest, január 23. (Saját tud. táv.) Talliáni pápai nunczius ma Goluchowszki előtt kijelentette, hogy ha a magyar kormány megmarad mostani álláspontja mellett, kénytelen lesz bécsi állását elhagyni. Nem akarja eltűnni azokat a vádakat, melyek őt olyan színben tüntetik fel, mintha a szentszéket rosszul informálta volna a kérdéses ügyekről.

Soldos Sárka esküvője.

Budapest, jan. 23. (Saját tud. táv.) Soldos Sárkának ma esküdtött örök hűséget Beöthy László fiatal genialis író. Az esketési szertartást Szász Károly református püspök végezte. Ezekre menő nép tolongott a templomban. Blahánét Beöthy Zsolt, a vőlegény édes apja vezette be, Splényi báró pedig Rákosi Szidit. A templomból való kilépésükkör zajosan megéljenztek.

Új választások Ausztriában.

Bécs, január 23. (Saját tudósítónk távir.) A »Wiener Zeitung« közli a császári páteneket, melyeknek egyike az osztrák képviselőház feloszlását és az új választások elrendelését illeti. A második irat az új reichsrathot márczius 23-ára hívja össze. Nevezett lap közli még az osztrák képviselőválasztások megváltoztatására vonatkozó törvényt, mely Csehországban, Dalmáciában, Galicziában, Salzburgban, Krajnában, Görzben és Bukovinában fog életbe lépni.

Röpirat a szultán ellen.

Budapest, január 23. (Saját tud. távirata.) Konstantinápolyban most egy röpirat forog közkézen, mely Kairóban nyomtatott s melynek szerzője egy török ulena, a ki művében ellenséges érzellettel beszél a szultánról és a kalifa köteleseit fejtegeti, melylyel ez a nemzetnek tartozik.

KÖZGAZDASÁG.

Az orosz valutarendezés. A zavaros valutaviszonyok korát éljük. Minden ország törekszik az aranyvalutára, holott kézen fekvő dolog, hogy ha az ezüstöt teljesen kiküszöböljük a forgalomból, akkor fele annyi pénz lesz, mint ma van, s ha kevesebb a pénz, akkor drágább, vagyis több árut kell érte adnunk, mint ma. Ezzel a termények ára esik. Oroszországban is aranyvalutát akar Witte pénzügyminiszter csinálni, pedig az egész országban éppen olyan kevéssé kívánják az aranyvalutát, akár csak minálunk. Az orosz pénzügyminiszter egyre agitál terve mellett. Ujabbban a Russisch-orientalische Handels-Korrespondenz hoz egy hosszabb cikket Witte egy megnevezetlen befentesétől, s ezt a közleményt különösen ajánlja az európai sajtó figyelmébe. A cikk az orosz valutarendezést mint a béke zálogát tünteti föl, ezzel akarva az ügynek külföldi barátokat szerezni. De maga ez a sugalmazott cikk is megírja, hogy Witte valutarendezési tervének keresztülvitelénél a közvélemény ellen, a külföld ellen, a miniszterkollégái ellen és az államtanács ellen küzd. Teszi pedig ezt ellenére annak, hogy jól tudja, mennyire tönkresilányítja a háboru a legjobb valutát is. Ha pedig mégis megteszi, akkor mint minisztertársainak terveibe beavatott államférfi bizonyára tudja, hogy nem lesz háboru, s így a valuta nincs kockára téve. De arról, vajjon minisztertársai, a kik szintén beavatottak, miért ellenzik a valutarendezést, s hogy a háborun kívül a pénzügyi szempontok az aranyvaluta mellett szólnak-e, diszkrétan hallgat a miniszter sugalmazott cikke.

Répatermelő gazdák szövetsége. A nyitramegyei gazdasági egyesület kezdeményezésére megkötött szövetség igazi haszna csak a jövő esztendőben lesz érezhető, amikor az összes kisbirtokosok be fognak léphetni a gazdák védőszövetségébe. Az idén ugyanis a kisbirtokosok közül sokan már le voltak kötve az előlegnyújtó cukorgyáraknak s a megkötött szerződések alul nem tudtak már megszabadulni. Annyi haszna azonban már az idén is volt az induló szövetségnek, hogy a cukorgyárak, noha már tavaly kilátásba helyezték, hogy az idén egész 10 krajczárral le fogják szállítani a cukorrépa átvételi árát, mégis 85 krt adnak érte, vagyis a tervezett kartellszerű ármegszorítást nem vit-

ték keresztül. Kétségtelen azonban, hogy a szövetségelt gazdák kényelmesen el fogják érni a 88-90-94 krt is.

Terménynyitózsde.

Budapest, jan. 23.	
B u z a őszre, bácskai	435.
» őszre, északi	756.
» október-novemberre, bácskai	0.—
» okt.-nov.-re északi	862.
R o z s őszre bácskai	3.50
R o z s őszre, északi	3.—
T e n g e r i, okt.-nov.-re, bácskai	5.60
» okt.-nov.-re, északi	5.34
R e p c z e október-novemberre, bácskai	6.87
» okt.-nov.-re, északi	3.88

Hivatalos arfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1897. jan. 23-án.	
Magyar aranyjárdék 4%	122.—
Magyar koronajárdék	99.50
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	123.50
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.50
Magyar keleti vasúti államkötvény 1878-ból	120.50
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.50
Italmérségi jog megváltási kötvény	100.75
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	98.25
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	152.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	141.—
Osztrák járdék papírban	101.60
Osztrák járdék ezüstben	101.75
Osztrák járdék aranyban	123.25
Tsztrák korona járdék	100.75
1860. osztrák államsorsjegyek	146.—
Osztrák magyar bankrészvény	958.—
Magyar hitelbank részvény	414.25
Osztrák hitelintézeti részvény	375.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	864.25
20 frankos arany (Napoléondor)	9.52
Német birodalmi márka	58.71
London vista	119.90
Páris vista	47.55
20 márkás arany	11.70

Szerkesztői posta.

Egy volt előfizető. A kath. kör mai felolvasó-ünnepélyén nincs belépti díj, azonban csak meghívottak vehetnek részt rajta. Az ünnepély délelőtt 11 órakor lesz, addig tessék meghívót kérni a kör: helyiségében, a rendező bizottság készséggel tesz eleget kérelmének.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Legszebb faj
csemege szőlő,

magyar, francia és amerikai

faj-alma,

ugyszintén mindennemű Déli-gyümölcs.

Tisztán kezelt természetes

B O R A I M A T

Az általam feltalált

Gummi Matine fűzőt

a m. k. miniszterium szabadalmazta.

Továbbá a n. é. közönség tudomására hozom, miszerint legújabbán fűző-gyárammal kapcsolatosan egy

különleges paplan-gyárat

létesíttem, mely új vállalatommal igyekezni fogok, úgy mint eddig fűző gyártmányaimmal a n. é. közönség nagybecsű megelégedését kiérdemelni, gyors és legutányosabb árak előre biztosítva,

teljes tisztelettel

Rózenzweig Róza.

314-7-10

a következő előnyös árban ajánlom:

Kitünő asztali ó bor, literje	30 kr.
Magyarádi ó bor literje	38 kr.
Magyarádi ó bor I.	46 »
Ménesi veres bor	40 »
1885. évi ménesi veres bor	64 »

100 liter 21 frt

Mindennemű üvegelt csemege-, aszu és pezsgőborok a legolcsóbb árban.

Nagy raktár bel- és külföldi

RUM és COGNAC-ból,

a legolcsóbb árak mellett.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Kiváló tisztelettel:

MERTZ NÁNDOR

Nagyváradon, N.-Körözs-utca,
(Mertz-ház.)

Telefon összeköttetés.

Meghívás.

A Polgári takarékpénztár részvénytársaság

rendes közgyűlését

1897. évi január hó 24-ik napján délelőtt 10 és fél órakor Nagyváradon, saját üzlethelyiségében (Szt.-László-tér Kovács-féle házban) fogja megtartani, mire a t. részvényeseket ezennel meghívjuk.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése, a társaság 1896. évi üzleteredményéről.
2. Az 1896. évi zárszámadás és mérleg, nyereség felosztása feletti indítvány előterjesztése és a fölötti határozathozatal.
3. A felügyelő-bizottság jelentése, az igazgatóság által beterjesztett zárszámadás és mérlegről, valamint a nyereség felosztására tett indítványok megvizsgálásáról.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentvénye feletti határozat.
5. Az alapszabályok 26. §-a értelmében, igazgatósági tagoknak 3 évre választása.
6. A kisorsolt 8 választmányi tagnak 3 évre választása.
7. Esetleges indítványok.

Kelt Nagyváradon, 1897. január 8.

24 1-1

Az igazgatóság.

J e g y z e t: A felügyelő-bizottság által megvizsgált zárszámadás és mérleg az intézet üzlethelyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, lartozik 3 nappal a közgyűlést megelőzőleg a társaságnál legalább egy hó előtt saját nevére írt részvényét vagy részvényeit szelvényekkel együtt, a takarékpénztárnál letenni.

Butorvásárlók figyelmébe!

Van szerencsém a n. é. közönség szíves figyelmébe ajánlani *saját műhelyemben készült*

kész butoraimat,

u. m. **hálószoba, ebédlő és irodai teljes berendezéseket**, melyek a **legjobb kivitelben, felelősség mellett** és a

legjutányosabb árakat

számítva folyton készletben vannak.

Bármily e szakmába vágó megrendelések a legjobb és legújabb kivitelben elfogadhatnak.

Teljes tisztelettel

HERCZEGH VINCZE,

asztalos

Nagy-Teleky-utcza 447. szám.

20257 9—

Nagy érem gyűjtemény

kiállítás

a jogakadémia disztermében.

A m. kir. nagyméltóságú belügyminiszterium jóváhagyásával engedélyezett ritka

érem-gyűjtemény

látható a jogakadémia disztermében 1897. január hó 24., és következő napjain, **reggel 8 órától este 8 óráig**, mi a n. é. közönségnek megtekintés végett, eddig még nem létezett ritkaságánál fogva melegen ajánlhatók, mivel ezen alkalom aligha kínálkozik még valaha, hol a letűnt korok s birodalmakról ily gazdagon, történelmi emlékeket hagyhatna szemlélőnk.

25-1-1

Meghívó.

A „Gazdasági és iparbank részvénytársaság”
Nagyváradon

1897. február hó 7-én d. e 10 órakor tartja saját üzleti helyiségében

VI-ik rendes évi közgyűlését,

melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghívotnak

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése;
2. Az 1896. évi mérleg előterjesztése; a tiszta nyereség mikiéni felosztása feletti határozathozatal; a felügyelő-bizottság javadalmazásának megállapítása és a felmentvény megadása.
3. A napi-biztosi minőségben működő igazgató-tanácsok tiszteletdíjainak három évre való megállapítása.
4. Az alapszabályok módosítása és ezzel kapcsolatban a nyugdíjszabályzat megállapítása.
5. Az igazgató-tanács elnöke, az igazgatóság, felügyelő-bizottság és 8 igazgató-tanácsos választása.

Nagyvárad, 1897. január hó 19.

Az igazgatóság.

Minden részvényes, ki szavazatával élni kíván, tartozik három nappal a közgyűlés előtt részvényeit elismervény ellenében a pénztárnál letéteményezni.

Ugyanott folyó évi január hó 30-tól kezdve az üzleti jelentés a mérleggel együtt a t. cz. részvényesek rendelkezésére áll.

23 1-1

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi készítésű ellentett az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 27 év óta megújuló, fájda-
lomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik kőszvényes, csúszná, tagzsárgaságnál és megfázásoknál és az orvosok által bedörzsölésre is mindig gyakrabban rendelik. A
valódi Horgony-Pain-Expeller, egykorú Horgony-Liniment-
bevezetés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-
szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni.
40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegekben árban minden mindegyeszer-
tároltban készletben van; főraktár:
Török József gyógyszerésznél Budapesten. Be-
vásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert
több kisebbbetűt uránzat van forgalomban. Ki
nem akar megkárosodni az minden egyes
üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegy-
zés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállók, RUDOLSTADT.

Belépési felhívás!

A „Polgári takarékos és segélyszövetkezet”

II. évtársulatába.

Ezen évtársulat 1897. január 3-án kezdődött és 1899. év végéig vagyis 156 héten át tart. Mindenki tetszés szerinti számban jegyezhet üzletrészeket s **minden üzletrész után hetenkint 10 kr fizetendő**. A három év letelte után az évtársulat feloszlik s az összes jövedelem a résztvevők között felosztatik s mindenki készpénzben megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A mult cyklus üzleteredményeképe üzletrészenként **1 frt 20 kr osztalék fizetett**.

Az intézet célja a takarékoskosságot előmozdítani s önségélyt nyújtani.

Minden tag az általa befizetett összeg $\frac{1}{2}$ részét előnyös kamatláb mellett kölcsönképen felvéheti.

Ezen évtársulatnak **eddig több mint 900 tagja** van mintegy **18.000 részjeggyel**. **Belépni óhajtó tagok még rövid ideig felvétetnek**, de kötelesek a január 3 óta elmulasztott heti befizetéseket **késedelmi illeték nélkül** egyszerre megfizetni.

A közönség kényelme szempontjából a befizetések **hetenkint 3-szor** esz-
közölhetők és pedig

vasárnap d. e. 10—12 óráig
szerdán d. u. $\frac{1}{2}$ 5—6 óráig
pénteken d. u. $\frac{1}{2}$ 5—6 óráig

a szövetkezet üzlethelyiségében **Szent László-tér Kovács-féle ház**.

A Polgári takarékos és segély szövetkezet
Igazgatósága.

Markovits Mór

párti áruházában

N.-Várad, Kert-utcza »Korona«-kávéházzal szemben az összes raktáron levő csődtömegekből megvett árukat melyek már eddig is 50 százalékkal olcsóbbak voltak mint bárhol

Üzlet átalakítás miatt becsáron alól is bármely árban árusítatnak el.

E ritka kedvező alkalomra a n. érdemű közönség b. figyelmébe ajánlva maradok kiváló tisztelettel

Markovits Mór.

Ekegyártásra
kötő szakszótár.

Első magyar gazdasági
gépgyár részvény-társulat.

Gőzcséplőink

a tökéletesség legmagasabb fokán állanak

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára
mely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
gazdasági gépeket gyártja.

Részletes árjegyzékkel és szakbavágó felvilágosítással díjmentesen szolgálunk
Kérjük minden kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Czím:
Első magyar gazdasági gépgyár
részvény-társulat
B U D A P E S T E N

Czímre ügyelni tessék.

— A legolesőbb alkalmi vételi áruház. —

Márkus József

252-13-52

ÁRUHAZA

Nagyvárad, Zöldfa-utca elején (Kohn Emánuel-féle ház).

Női és leány felöltő terme

Gallérok . . . 1 frt 50 krtól.
Kabátok . . . 4 frt 50 krtól.
Gallér, elegáns Plüsch . . .
8 frt 50 krtól.
Gyermek-köpeny 3 frt 50 krtól.
Plüsch kabátok . . . 9 frttól.
Fél Raadok félárban.
Kész blousok . 1 frt 80 krtól.
Gyapju alszoknyák . . .
1 frt 50 krtól.

A legujabb Thiebet gallér,
plüsch béléssel . . 16 frttól.
Model kabátok . . 10 frttól.
Valódi szörme gallérok . .
8 frttól.
A legujabb karakul gallérok,
plüssel kibéelve . . 9 frttól.
Női karmantyúk és sapkák
félárban.

Női ruhakelme és fehérnemű osztály

Egy szép angol ruhára 1.50
Egy téli gyapju kelme ruhára
2 frt 75 kr.
Tiszta gyapju Kasan méterje
52 kr.
120 ctm. angol kelme mtr.
65 kr.
Legujabb mintázott francia
kelme mtr. 68 kr.
Szurah selyem minden szín-
ben mtr. 78 kr.

Fekete mintázott divat-sely-
mek 1 frttól.
Legujabb szicíliai selyem,
alkalmi ruhákra . 90 krtól.
Tiszta gyapju sotisch kel-
mek 52 kr.

1 vég szépeességi vászon 3.80
1 vég rumburgi I. rendű 5.50
1 vég Schroll Chiffon . . 4.80
Csodálatos jó minőségű 2 sze-
mélyes selyem paplan . 6.35
1 madracz 5 frt.
Futószőnyegek méterje 15 kr.
Kitünő mosó barchetek 20 kr.

Teljes menyasszonyi kelengyék 100 frttól 2000 frtig.

Szabó-kellékek osztálya.

Legjobb minőségű harangszövet . 15 kr.
Foulard szatin 13 kr.
Atlas szatin (minden színben) . . 25 kr.
Moarc harangbélés 18 kr.
Lószőr kelme 27 kr.
Vasszalu szövet aljbélésnek egész uj 16 kr.

Férfi-divat osztály.

Egy finom Creton ing 2 gallérral . . 1.40
Egy elegáns hálóing diszszel . . . 1.40
1 finom Chiffon ing 1.20-tól.
1 egész finom ing 1.50
1 jó minőségű redős ing 1.25
1 kitünő minőségű lábravaló 1.20
3 pár fegyházban kötött harisnya 90 kr.
Zsebkendőkben különlegességek.

Női ruhák mérték után kitünő szabás, elegáns kivitel 20 forinttól.

Mindennemű ruhadiszek, rövidárak a legolesőbb árban.

— Férfi nyakkendőkben dús választék. —

Vidéki rendelések kivételes figyelemmel.

Ruhakelme minták bérmentve.

Mérték szerinti ruhák 24 óra alatt.

Szövet- és esipke függönyök.

Asztal- és női ruhák.